

**PRZEDMIOT FAKULTATYWNY
W ROKU AKADEMICKIM
2025/2026**

Prowadzący: dr Monika Kiszka

Tytuł przedmiotu fakultatywnego: Różnorodność dzieciństwa oraz rodziny

Rok studiów: II rok, I stopień

Forma zajęć: konwersatorium, 15 h

Tematyka:

Dzieciństwo “wczoraj” i “dziś”.

Przemiany dzieciństwa.

Typy dzieciństwa: wyzwania i aktualne problemy.

Badania nad dzieckiem i dzieciństwem.

Znaczenie rodziny w życiu dziecka.

Modele rodziny.

Rodzina i jej funkcje.

Rodzina w procesie przemian.

Program zajęć:

Dzieciństwo- określenie pojęcia, istoty, właściwości i przemian.

Różnorodne oblicza współczesnego dzieciństwa, aktualne problemy i wyzwania.

Zainteresowanie dzieckiem i dzieciństwem na przestrzeni wieków (studia historyczne, socjologiczne, kulturowe, polityka wobec dzieci, dzieci w polityce).

Pomoc i wsparcie dziecka w różnych sytuacjach życiowych.

Znaczenie rodziny w życiu dziecka. Prawa dziecka w rodzinie. Istota i znaczenie wychowania rodzinnego.

Rodzina jako podstawowe środowisko życia człowieka. Modele rodziny i typy dzieciństwa.

Rodzina w pejzażu ponowoczesności- współczesne tendencje przemian rodziny.

Szanse i zagrożenia rodziny współczesnej.

Proponowana literatura:

J. Izdebska: *Dziecko- dzieciństwo- rodzina- wychowanie w rodzinie. Kategorie pedagogiki rodziny w perspektywie pedagogiki personalistycznej*, Białystok 2015.

K. Segiet: *Dziecko i dzieciństwo. W kręgu pytań i poszukiwań teoretyczno- badawczych*, Warszawa 2007.

B. Matyjas: *Dzieciństwo w kryzysie. Etiologia zjawiska*, Warszawa 2008.

- M. Szczepska- Pustkowska: *Od filozofii dzieciństwa do dziecięcej filozofii życia casus władzy (i demokracji)*, Kraków 2011.
- W. Muszyński: *Rodzina jako wartość: wzory- modele- redefinicje*, Toruń 2015.
- T. Szlendak: *Socjologia rodziny. Ewolucja, historia, zróżnicowanie*, Warszawa 2011.
- W. Muszyński, E. Sikora: *Małżeństwo i rodzina w ponowoczesności. Szanse- zagrożenia- patologie*, Toruń 2008.
- M. J. Kehily: *Wprowadzenie do badań nad dzieciństwem*, Kraków 2008.
- M. Magda- Adamowicz: *Dziecko i dzieciństwo w badaniach pedagogicznych*, Toruń 2008.
- M. Nawrot- Borowska, D. Zając: *Dziecko i dzieciństwo: wybrane konteksty badań*, Bydgoszcz 2017.
- B. Łaciak: *Nowe społeczne wymiary dzieciństwa*, Warszawa 2011.
- J. Brągiel, B. Matyjas, K. Segiet: *Dzieciństwo- w stronę poznania, zrozumienia i zmiany*, Poznań 2019.
- T. Parczewska: *Przestrzenie dziecka i dzieciństwa: wielość perspektyw i znaczeń*, Toruń 2015.
- B. Łaciak: *Dzieciństwo we współczesnej Polsce: charakter przemian*, Warszawa 2013.
- P. Aries: *Historia dzieciństwa: dziecko i rodzina w czasach ancien regime'u*, Warszawa 2010
- K. Jakubiak, R. Grzybowski: *Rodzina i dziecko w zmieniającym się świecie: perspektywa historyczna i pedagogiczna*, Toruń 2020.